

Kommissær for landbrug
Janusz Wojciechowski

16. maj 2023

Kommissær for Miljø, hav og fiskeri
Virginijus Sinkevicius

PFAS – hensynet til fødevarer sikkerhed og afgræsning af naturområder

Hr. Kommissærer

Vi tillader os at rette henvendelse til jer om vores dybe bekymring for belastningen af mennesker og natur med PFAS.

I Danmark har man for ganske nylig konstateret PFAS i græs i 60 naturområder ejet af Miljøministeriet i et omfang som overskrider de såkaldte ”indikatorværdier”. Efterfølgende fandt man PFAS i blodet på de dyr som afgræsser 43 af disse 60 naturområder i et omfang som førte til at afgræsning (naturpleje) ikke iværksættes i disse områder i år, som i foregående år. Der er tale om 3000 hektar ([link](#)).

Forsvarsministeriet ejer ligeledes en række naturarealer og har nu også besluttet at opsigte afgræsning (naturpleje) på en række Forsvarets naturarealer ([Link](#)).

Vi frygter at afgræsning vil skulle ophøre også på større natur-fondes og privatejede naturarealer efterhånden som kendskabet til PFAS-forurening af naturarealer forøges i den kommende tid.

Som natur- og miljøorganisationer har vi en uforbeholden forståelse for at fødevarer sikkerheden for aftagerne af kød fra græssende dyr går forud for alle andre hensyn. Vi ser det derfor som indiskutabelt at der er et behov for at sikre, at kød fra græssende dyr som har høje niveauer af PFAS, ikke når frem til forbrugerne.

Som naturorganisationer er vi imidlertid også opmærksomme på, at der ligeledes er et indiskutabelt biologisk behov for at sikre afgræsning af disse naturområder. Og for Natura 2000 områderne også en juridisk forpligtelse under habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til at sikre de respektive områders ”udpegningsgrundlag” igennem blandt andet den fornødne afgræsning.

Der er efter vores forståelse fuld enighed om, at det kan føre til meget væsentlige negative konsekvenser for naturområderne, herunder Natura 2000 områders udpegningsgrundlag, såfremt der ikke opretholdes afgræsning af naturområderne. Der kan selv på kort sigt kunne følge negative konsekvenser som det vil kunne tage årevis at opveje.

Vi er i en god og konstruktiv dialog med både Miljøministeriet og Ministeriet for Fødevarer-, Landbrug og Fiskeri om at finde en løsning som tilgodeser såvel fødevarer sikkerhed og natur.

En oplagt løsningsmulighed er at opretholde afgræsning i de PFAS forurenede naturområder **under forudsætning af** at kødet fra de græssende dyr ikke kan afsættes til konsum.

Vi forstår på de danske myndigheder at gældende EU-lovgivning imidlertid fastsætter bestemmelser om øremærkning af dyr som aktuelt ikke giver mulighed for at skelne mellem øremærkning af græssende dyr, som henholdsvis kan og ikke kan afsættes til konsum.

Vi har derfor opfattelsen af at denne problematik ikke alene vedrører danske forhold og at en løsning i forhold til EU-lovgivningen derfor er nødvendig.

Vi ser det som en oplagt løsning for både opretholdelse af fødevarer sikkerheden og hensynet til biodiversiteten på naturområderne og efterlevelse af forpligtelserne i habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne, at der hurtigst muligt tilvejebringes juridisk mulighed for en differentieret øremærkning af græssende dyr, som skelner mellem dyr der kan anvendes til konsum, og dyr der ikke kan.

Vi har derfor en meget stor forhåbning om, at I som kommissærer for områderne fødevarer sikkerhed og natur hurtigst muligt vil foranledige at lovgivningen om øremærkning ændres, så afgræsning af PFAS forurenede naturområder kan genoptages.

På den helt korte bane ser vi et behov for Kommissionens anvisninger til de danske myndigheder af hvordan afgræsning som led i udmøntning af forpligtelserne under habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne kan efterleves fyldestgørende, herunder om Kommissionen har mulighed for at give en midlertidig dispensation fra bestemmelserne om øremærkning så græsning kan opretholdes.

På vegne af de danske naturorganisationer angivet herunder,

Venlige hilsener

Maria Reumert Gjerding

Præsident i Danmarks Naturfredningsforening

Kopi af dette brev sendes til

Europa-Parlamentets Udvalg om Miljø, Folkesundhed og Fødevarer sikkerhed (ENVI).

Miljøminister Magnus Heunicke

Fødevareminister Jacob Jensen

Forsvarsminister (fungerende) Troels Lund Poulsen

Folketingets Miljø- og fødevareudvalg

Folketingets Europaudvalg

Oversigt over organisationerne bag brevet

Danmarks Naturfredningsforening

DOF BirdLife Denmark

Danmarks Sportsfiskerforbund

Dansk Botanisk Forening

Dyrenes Beskyttelse

Entomologisk Forening

Natur & Ungdom

Svampeforeningen

Verdens Skove

Rådet for Grøn Omstilling